

חילולי קברים בוילנה? הוא כבר משיג לכם את ראש הממשלה על הקו • השגריר היהודי באיחוד האירופאי

כמה טלפונים והעניין מסודר

מה עושים כשברית-
מילה בשוודיה עומדת
להפוך ללא-חוקית,
למי פונה ראש-
ממשלת אוקראינה
שצריך פגישה
דחופה, ואיזו מתנה
קיבלה חנה בת ה-
3 משגריר טורקיה?
הרב לוי-יצחק מטוסוב
מבריסל, בלגיה,
בקי במסדרונות
האיחוד האירופאי
כבכף ידו, ואנשי
ממשל, דיפלומטים
ופוליטיקאים רמי דרג
רואים בו את ידידם
האיש. את מסכת
הקשרים הענפה
שפיתח הוא רותם
לטובת אחיו היהודים
בכל רחבי היבשת •
האיש שלנו באירופה

ארי אליסון

ראש ממשלת פורטוגל נעצר לרגע, מחליף מספר מילים עם שגריר אירלנד שעובר בסמוך אליו. לידם, פותחים בדיון שני חברי הפרלמנט האירופאי, רומני והולנדי, ואליהם מצטרף שר־החוץ של בריטניה. מכוניתו של דיפלומט מדנמרק חולפת בכביש, ובמדרכה ממול – חבר ממשלה איטלקי ונשיא צרפתי לוחצים ידיים.

”בריסל היא כמו חודש אלול בחסידות: המלך בשדה”, אומר הרב לוי־יצחק מטוסוב, בריסל, בלגיה. ”מלכי המדינות” – ראשי ממשלות, נשיאים, פוליטיקאים ודיפלומטים סובבים ברחובות. כאן, בבירת האיחוד האירופאי, רחוקים מארצם, הכל פחות רשמי ויותר פתוח.”

כשהמלכים בשדה, הוא מוסיף, קל יותר לקבוע איתם פגישה בנושאים שונים, לבקש, ללחוץ, להבהיר. אבל העיקר, מדגיש ר' לוי, הוא

חודש תשרי שבא לאחר אלול. ”כשהאיש יחזור למדינתו ולארצו, או אז נרצה לראות את פירות עמלנו. את מה שהשקענו פה בשיחות ובהעלאת בקשות שונות, מתבטא לטובת היהודים באחת ממדינות אירופה”.

לוֹזִי השיחות, קביעת הפגישות ורשימת הבקשות – אלו הן תמצית יומו (ולא פעם אף לילו) של ר' לוי. 'איש קשרי החוץ באיחוד האירופאי', זו ההגדרה, פחות או יותר, של האיש והקשרים, מי שספר הטלפונים שלו מלא במספרים עם קידומות בין־לאומיות, ולא מעט בכירי ממשל היו שמחים להניח עליו את ידם. מסיבת חנוכה בבוקרסט? הוא יתקשר להזמין לשם את שר־החוץ. חילולי קברים בוילנה? כבר משיג לכם על הקו את ראש־הממשלה. ולא רק נושאים יהודיים על הפרק, לא־פעם, נקרא הרב מטוסוב להפעיל את קשריו כדי להפשיר תקריות

דיפלומטיות ולפתור תקלות בין מדינות, וגם את המקרים האלה הוא יודע לנצל היטב לטובת הקהילה היהודית.

”לילה אחד קיבלתי טלפון מהשליח באיסטנבול, הרב מנחם־מענדל חיטריק”, הוא נזכר. ”התברר, שלממשל הטורקי הייתה איזו בעיה דיפלומטית עם האיחוד האירופאי, והם פנו לקהילה היהודית בטורקיה, בידעה שלראשיה יש קשרים עם בריסל. ראש הקהילה פנה לשליח, והוא – אליי. לי, כמובן, אין שום אינטרס לסייע לממשלת טורקיה, אך אם זה יעזור ליהודי המקום – ודאי וודאי”.

אנחנו מתעניינים מה הוא עשה בעניין, ור' לוי עונה בפשטות: ”בבוקר הרמתי פה כמה טלפונים לאנשים שאני מכיר, והעניין סודר”. רגע של שתיקה, ואז הוא מוסיף. ”לא־פעם, מבקשים הפוליטיקאים מהמדינות השונות לנצל את הקשרים שלנו לטובת אינטרסים שלהם. בכל פעם שמגיעה בקשה כזו, אני צריך לחשוב צעד אחד קדימה: איך לנצל את העובדה שהם רוצים לנצל אותנו, לטובת היהדות. ואחרי שאתייעץ עם שלוחים ותיקים באירופה, דוגמת הרב גרשון־מענדל גרליק מאיטליה או הרב בערל לאזאר מרוסיה, ונחליט על הכיוון – נצא לדרך”.

כבר שליח

היציאה לדרך של הרב לוי־יצחק מטוסוב החלה כבר שנים רבות קודם לכן. בעצם, עם היוולדו ודרך כל שנות ילדותו, הוא חי, גדל ונשם שליחות.

”סבי מצד האבא, הרב שלמה מטוסוב ע”ה, היה בחור ישיבה בתומכי־תמימים ברוסיה, ישב בכלא ועוד זכה לצאת בשליחות כ”ק אדמו”ר הקודם נ”ע למרסיי, צרפת. בתשי”א, שלח אותו הרבי למרוקו, וכך היה לאחד השלוחים הראשונים של הרבי. סבי מצד אמי היה הרב ניסן פינסון, השליח בתוניס, שבמשך תקופה גם עבד יחד עם סבי השני במרוקו”.

שני הסבים, מציין מטוסוב, נפטרו בשנה שעברה, ובחודש הקרוב יחולו ימי היארצייט הראשונים של שניהם, יהי זכרם ברוך.

כשזה הדם שזורם במשפחה עוד מהדור הקודם, אין כל פלא כי גם הוריו של ר' לוי יצאו לשליחות לאחר נישואיהם. עד תשמ”ט היו בעיר מץ־ננסי, צרפת, ולאחר מכן עברו לעיר קאן. זו האחרונה מארחת כנסים ופסטיבלים בין־לאומיים לאורך כל השנה, ואת אוירת העשייה הזו ספג לוי מטוסוב כבר בילדותו: פעילות והפצת יהדות בקרב רבבות תיירים ומבקרים מכל העולם.

”לפני כ־20 שנה”, הוא נזכר בחיוך, ”זכינו לביקור מיוחד... עורך שבועון ‘כפר חב”ד’ הרב אהרן־דב הלפרין הגיע לביתנו שבצרפת, וערך עם אבי, הרב יהודה־לייב מטוסוב, ריאיון. הייתי אז ילד לפני בר־מצווה, ישבתי בצד והאזנתי לשיחה, ואז פנה אליי הרב הלפרין ושאל אם גם אני ארצה להיות שליח כשאגדל. ‘אני כבר

שליח!’, עניתی בגאווה.

”וזה אכן הייתה תמצית שאיפת חיינו”, הוא מסכם היום. ”לצאת לשליחות, להגשים את רצון הרבי. זה היה טבעי ומובן מאליו”. הצצה קצרה באילן המשפחתי של משפחת מטוסוב אף מאשרת את הדברים: לר' לוי שני אחים ואחות, דוחים ודודות מצד שני ההורים, וכולם פזורים על פני הגלובוס, מגלים ניצוצות ומדליקים נשמות יהודיות.

לפני תשע שנים, כשמטוסוב עוד היה בחור, הוקם ‘מרכז רבני אירופה’, גוף שנועד לרכז תחתיו את כל פעילות הסיוע היהודי לרבנים ברחבי היבשת. משרדי הארגון נקבעו בבריסל, שם כידוע שוכנים גם מוסדות האיחוד האירופאי. הרב משה גרליק, מנכ”ל המרכז, הציע ללוי לעבוד עמו, וכך החלה מסכת הקשרים של החב”דניק הצעיר עם בכירי הדיפלומטיה האירופאית.

”במסגרת עבודת המשרד שלי, פיתחתי את נושא הסמינרים לרבנים, הוצאה־לאור וכולי”, הוא מספר. ”ומטבע הימצאותנו בבריסל, התחלתי ליצור קשר עם יהודים שעובדים בשורות האיחוד האירופאי, בסביבות ארבע־מאות איש. הם, מצידם, לא הרגישו קשר עם הקהילה היהודית במקום, וחלקם אף לא דוברים את השפה הפלמית. התמקדתי ביחסי ציבור: פעילויות בחגים, הסברה יהודית, ועם הזמן קם מרכז קהילתי ליהודי האיחוד, הפועל עד היום”. ההתחלה, הוא נזכר, הייתה לקראת חודש תשרי. נשיא נציבות האיחוד האירופאי אז היה רומנו פרודי, שכיהן כראש־ממשלת איטליה לפני ואחרי תקופת הנשיאות באיחוד. ר' לוי פנה אל אחד היהודים בהצעה לפעילות יהודית בחג־הסוכות. היהודי רמז שעדיף שהרעיון יעבור דרך מישהו אחר, שאינו יהודי, וכך התארגנה פגישה בין מטוסוב ובין הנשיא האיטלקי. פגישה, שתוצאותיה היו... בניית סוכה על גג הבניין בו התגורר רומנו.

”עשינו מסיבת חג, והזמנו כל מיני יהודים מהקהילה האיטלקית, הרב לאזאר והשליח הרב גרליק, וכמובן יהודים מהאיחוד”, מספר ר' לוי. ”בדיוק כשנכנס הנשיא לסוכה, צלצל הטלפון הנייד שלו. על הקו היה חבר, פוליטיקאי מלונדון, שסיפר שהוא נמצא עכשיו בסוכה שהקימה הקהילה היהודית בעירו. רומנו פרודי מיהר לעדכן אותו שגם הוא, כמוהו, חוגג עכשיו את החג היהודי תחת ענפי הסכך...”.

כיום, לאחר שנים ב'מרכז רבני אירופה' ובקרב יהודי האיחוד, פועל ר' לוי מטוסוב באופן עצמאי, בלי להשתייך לארגון כזה או אחר. להפך, ”עובד עם כולם”, כהגדרתו. את הקשרים שיצר בתשע השנים האחרונות הוא מנצל לטובת הקהילות היהודיות ברחבי אירופה, קשוב ונענה לכל בקשה או פנייה שמגיעה אליו מרחבי היבשת.

צ'ק מראש הממשלה

”בתחילת דרכי הייתי צריך לרדוף אחרי אנשים, להתחנן שייפגשו איתי”, מעלה ר' לוי

זיכרונות מימים אחרים. לא כל־כך מזמן זה היה, אך השנים המעטות שחלפו הניבו מסכת קשרים ענפה ביותר, כך ש”היום, הם אלה שרצים אחריי”.

דוגמאות? לא חסר. הסיפורים פה מתגלגלים מתחת לשולחנות, מעיד מטוסוב.

”לפני כמה שנים, התקשר אליי שגריר אוקראינה בבריסל וסיפר שראש ממשלתו, ויקטור ינוקוביץ', ביקש להיפגש עם מזכ”ל מועצת האיחוד, אך התקבלה תשובה שלילית. השגריר, בהכירו את הקשרים שיש לי, ביקש שאברר את סיבת הדחייה ואולי אף אוכל לעזור”.

נו, מה עושה 'המתווך היהודי' במקרה כזה? מטלפן, נכון. אבל לא, לא לחבר קרוב באיחוד כי אם ל... שלוחי חב”ד באוקראינה.

”ראשית, ביררתי אצל השלוחים במדינה מה הם צריכים מהממשלה האוקראינית. הם באמת סיפרו שזמן קצר קודם לכן ביקשו להיפגש עם ראש ממשלתם, אך לא קיבלו תשובה. בשבילי זה הספיק.

”דיברתי פה עם כמה אנשים, ואחרי חצי שעה מתקשר אליי שוב השגריר, מרוצה: הפגישה בין ראש ממשלתו ומזכ”ל המועצה, סודרה. והוא הוסיף כי לאות תודה, מבקש ינוקוביץ' להיפגש איתי.

”במהלך הפגישה הזכרתי כמובן את עניין השלוחים באוקראינה, ורצונם לשוחח עם ראש־הממשלה. הוא הבטיח לסדר את העניין ואכן, לא חלפו ימים רבים ואנשי חב”ד הוזמנו לשיחה בלשכת ראש־הממשלה, בה שטחו את בקשותיהם”.

הסיפור הנ”ל, נזכר ר' לוי, התרחש בעת כהונתו השנייה של ויקטור ינוקוביץ' כראש ממשלת אוקראינה. בעת תקופת כהונתו הראשונה, עמד להגיע לביקור בבריסל, בדרך לווינה, והשגריר התקשר אל ר' לוי וביקש לארגן פגישה קצרה בינו לבין ראש־הממשלה. מטוסוב הסכים, אך כשהציץ ביומן, גילה כי יהיה מוכרח לסרב: זמן הביקור נקבע לערב חג הפורים, כשבאותן שעות הייתה אמורה להיערך קריאת מגילה ומסיבה במשרדי האיחוד.

”השגריר נדהם כששמע שלא אוכל להגיע לפגישה. כשהסברתי לו את הסיבה, אמר שיבדוק ויחזור אליי. למחרת, שב והתקשר באומרו כי ראש־הממשלה יגיע למסיבה, לעשר דקות בלבד, ומשם ימריא הלאה לאוסטריה. אנחנו מצדנו הזזנו את קריאת המגילה, כך שלא תצא בדיוק בדקות המועטות שהוקצבו לביקור.

”ראש־הממשלה ופמלייתו אכן התייצבו בדיוק במועד שנקבע, והשתלבו במסיבה העליזה. הענקנו לו קופת־צדקה יפה, אותה הוא הבטיח שיניח במשרדו. ואכן”, מציין ר' לוי בחצי חיוך, ”כעבור זמן מה התקבל במשרדי הקהילה היהודית באוקראינה צ'ק לא גדול, היישר ממשרד ראש הממשלה, ולצדו ציון שזהו פדיון הכספים שנתרמו לקופה... כמו כן הענקנו לאיש מגילת־אסתר מתורגמת לרוסית, וכשהגיע זמן קריאת

ר' לוי פנה אל אחד

היהודים בהצעה לפעילות יהודית בחג־הסוכות.

היהודי רמז שעדיף

שהרעיון יעבור

דרך מישהו אחר,

שאינו יהודי, וכך

התארגנה פגישה בין

מטוסוב ובין הנשיא

האיטלקי. פגישה,

שתוצאותיה היו...

בניית סוכה על גג

הבניין שבו התגורר

רומנו

היהודי רמז שעדיף

שהרעיון יעבור

דרך מישהו אחר,

שאינו יהודי, וכך

התארגנה פגישה בין

מטוסוב ובין הנשיא

האיטלקי. פגישה,

שתוצאותיה היו...

בניית סוכה על גג

הבניין שבו התגורר

רומנו

היהודי רמז שעדיף

שהרעיון יעבור

דרך מישהו אחר,

שאינו יהודי, וכך

התארגנה פגישה בין

מטוסוב ובין הנשיא

האיטלקי. פגישה,

שתוצאותיה היו...

בניית סוכה על גג

הבניין שבו התגורר

רומנו

היהודי רמז שעדיף

שהרעיון יעבור

דרך מישהו אחר,

שאינו יהודי, וכך

התארגנה פגישה בין

מטוסוב ובין הנשיא

האיטלקי. פגישה,

שתוצאותיה היו...

בניית סוכה על גג

הבניין שבו התגורר

רומנו

היהודי רמז שעדיף

שהרעיון יעבור

דרך מישהו אחר,

שאינו יהודי, וכך

התארגנה פגישה בין

מטוסוב ובין הנשיא

האיטלקי. פגישה,

שתוצאותיה היו...

בניית סוכה על גג

הבניין שבו התגורר

רומנו

היהודי רמז שעדיף

שהרעיון יעבור

דרך מישהו אחר,

שאינו יהודי, וכך

התארגנה פגישה בין

מטוסוב ובין הנשיא

האיטלקי. פגישה,

שתוצאותיה היו...

בניית סוכה על גג

הבניין שבו התגורר

רומנו

10 דברים שלא ידעתם על האיחוד האירופאי

- לאחר מלחמת העולם הראשונה, עלה לראשונה הרעיון להקים איגוד שיאחד את מדינות אירופה. ב־1957 חברו יחד שש מדינות ויצרו ארגון כזה. לאחר גלגולים רבים, ב־1992, נחתמה אמנת מאסטריכט, שטבעה את המושג 'אזרחות אירופאית', והוקם האיחוד האירופאי במתכונתו הנוכחית.
- מקום משכנם של מוסדות האיחוד האירופאי נקבע בבריסל, בירת בלגיה, בשל מרכזיותה של העיר והמרחבים שלה: מבני האיחוד משתרעים על פני שטח של כעשרה בלוקים.
- באיחוד האירופאי חברות כיום 27 מדינות באירופה. ברובן (15 מדינות) נוהג מטבע אחיד, האירו, ושוק משותף ללא גבולות מדיניים: ניתן לנוע בין מדינה לרעותה, לעבוד ולהעביר סחורות וכספים ללא צורך בדרכון או תשלומי מכס.
- אילו היה האיחוד האירופי נחשב למדינה אחת, הוא היה מדורג במקום השלישי בעולם מבחינת גודל אוכלוסייתו (כ־450 מיליון נפש), ובמקום השביעי מבחינת שטחו (כמעט 4 מיליון קמ"ר).
- הפרלמנט האירופאי** הוא גוף הנבחר על ידי תושבי המדינות, בבחירות המתקיימות מדי חמש שנים. כיום יש בו 785 חברים, נציגי המדינות השונות, בהתאם לגודלן וחשיבותן.
- הנציבות האירופאית** מהווה את הממשלה של האיחוד. חברים בה 27 נציגים מכל מדינה, שמחויבים לשרת את מטרות האיחוד בלי קשר לאינטרסים של ממשלותיהם. הנציבים ממונים על החקיקה, הביצוע והאכיפה של חוקי האיחוד. הבחירה בהם מתבצעת על ידי ממשלת כל מדינה, והם עוברים מבחני התאמה ובדיקה לתפקיד.
- מועצת האיחוד האירופאי** מורכבת אף היא מ־27 נציגי המדינות, שתפקידם לייצג את ממשלתם ולדאוג לאינטרסים שלה. הם נפגשים בבריסל מספר פעמים בשנה, ומתאמים את מדיניות האיחוד. מדי חמש שנים, נערכות בחירות בהן מחליטים חברי מועצת האיחוד מי יהיה נשיא האיחוד האירופאי.
- לאיחוד גופים נוספים, כמו בית דין גבוה לצדק, בית משפט לפיקוח כלכלי, בנקים, סוכנות לאיכות הסביבה, מכון התקנים ועוד.
- האיחוד מורכב מדוברי שפות שונות, ומכיר בזכותו של כל אדם לדבר בשפתו הוא. עם זאת, הוא מעודד לימוד ושימוש בלשונות נוספות, וקבע יעד כי על כל אזרח לדעת שתי שפות נוספות מלבד שפת האם שלו.
- האיחוד וישראל: מספר פעמים בעבר הועלתה האפשרות שישארל תצטרף לאיחוד, מפאת הקשרים הרבים שהיא מקיימת עם מדינות אירופה, וכן היסטוריה, מערכות כלכליות משותפות ועוד. הרעיון נדחה בעיקר מסיבות פוליטיות (יחסי ישראל והפלסטינים) וגאוגרפיות (ישראל, מה לעשות, היא מדינה באסיה).

המגילה, ביקש ראש־הממשלה להישאר ולהאזין. הוא נכח לאורך כל הקריאה והמסיבה שנמשכה לאחר מכן. מיותר לציין איזה בלגן נוצר בלוח הזמנים, הטיסות והפגישות שנועדו לו לימים שלאחר מכן".

אפרופו ימי חג ומסיבות, מציין ר' לוי כי אחד הנושאים שעליהם הוא עובד רבות, הנו להביא אנשי ממשל ונציגים דיפלומטיים להשתתף באירועים שמקיימת הקהילה היהודית בכל אתר ואתר. כך, למשל, חבר פרלמנט פולני שסיפר לו על נסיעתו הקרובה לישראל, הזמן, בהתערבות מטוסוב, להשתתף בהדלקת נרות חנוכה במרכז תל־אביב ולהדליק את השמש.

מקרה אחר, הוא נזכר, היה ערב הכתרת השליח הרב זאב רסקין לרבה של הקהילה היהודית בקפריסין. כמה חודשים קודם לכן, ביקר נשיא קפריסין בבריסל, ומטוסוב דאג לארגן פגישה בינו לבין הרב רסקין שהגיע לשם במיוחד. בימי ההכתרה שהה אמנם הנשיא בארה"ב, אך דאג שלטקס יגיעו שר־החניוך ואנשי הסגל הדיפלומטי.

"נוכחות של אח"מים מהממשלה באירועים יהודיים מעניקה נופך אחר, מכובד יותר, בעיני המשתתפים, התקשורת ושאר אזרחי המדינה", מסביר ר' לוי. ומובנת מאליו, הוא מוסיף, ההשפעה העצומה שיש לזה, הן בעיני המתבוננים מן הצד הן בעיני הקהילה היהודית בעצמה.

חיים של משמעות

בשנה שעברה, מלאו לחנה, בתם הבכורה של השלוחים ר' לוי ורעייתו מטוסוב, שלוש שנים. ביום ההולדת, שחל במוצאי שבת, נערכה בביתם מסיבה בהשתתפות כ־80 איש, מתוכם כמה עשרות אנשי האיחוד. המדרכה שבחזית הבניין, מחייך מטוסוב, מעולם לא אירחה כה הרבה רכבי שרד...

במהלך האירוע, חולק למשתתפים הספר 'הדרך לחיים של משמעות', שערך הרב סימון יעקובסון על בסיס משנתו של הרבי. כמה חודשים לאחר מכן, התקשר יועצו הבכיר של נציב החינוך והתרבות באיחוד, וביקש שישלחו עותק מהספר גם לבוס שלו. "זה יעזור לו מאוד", התבטא באוזני ר' לוי, שכמובן מיהר לארגן את שליחת הספר.

"גם פגישות פוליטיות אני נוהג להתחיל עם דברי תורה, לרוב רעיונות מתורת הרבי, אותם אני מקשר בדרך אקטואלית", הוא מוסיף. "האנשים מולם אני עובד, רואים בנו, היהודים, בעלי ערכים וידע פילוסופי, ומאוד מתעניינים בתורה ואפילו בחסידות ובחב"ד".

מדוע, בעצם? הרי היהודים מהווים מיעוט בכל מדינה באירופה. למה אנשי ממשל יתעניינו בנו, באינטרסים שלנו ובמה שיש לנו לומר?
"בין הקהילות הרבות במדינות האיחוד ישנן לא־מעט הנחשבות למיעוטים, ואכן לכאורה היו אמורים היהודים להיות חלק מהן. אך אני תמיד טורח להדגיש שאנחנו חלק מהאוכלוסייה, וחלק גדול מבחינת האיכות ומה שיש לנו להציע ולתרום. היהודים באירופה מוסיפים לא־מעט לתרבות ולפיתוח כאן, וכשהם מקפידים לשמר חיים של תורה ומצוות הם תורמים למוסריות גבוהה יותר, לחיים של משמעות ושל "ערכים אוניברסאליים".

"אני שב ומדגיש את זה גם לפני אנשי מפתח יהודים: אנחנו לא באים לבקש, אנחנו באים לתת. יהודי צריך לחפש היכן לעזור ולשפר, וכך, גם כשהוא בא בבקשה לסיוע בקיום אורח חייו היהודי, זה לא צורם או מרגיז. להפך, לא פעם מגיעים לא יהודיים להתייעץ איתנו ולשמוע מה יש לנו להגיד, כיהודים, בסוגיות שונות. הם מכבדים את דרכנו".

והוא נזכר שוב במסיבת יום־ההולדת של בתם, שנחגגה כאמור במוצאי שבת. אחד מהמוזמנים, שגריד טורקיה, התקשר להתנצל על שאינו יכול להגיע במועד שנקבע. חמש דקות לאחר צאת השבת, מספר מטוסוב, נשמעו דפיקות בדלת. "היה זה השגריר. 'למסיבה לא אוכל לבוא אך רציתי להביא מתנה', אמר, והגיש לנו ספר

ילדים. היה זה", מספר ר' לוי בהתרגשות, "ספר ילדים יהודי, עם תמונות ותוכן שיתאימו לחנה שלנו. במעשה הזה ראינו, יותר מכול, את האכפתיות, את הקשר, כשהאיש טרח להגיע במיוחד ועם מתנה מתאימה. זו אחת המטרות שלנו פה באירופה, שאנשי אומות העולם יכירו את היהדות ויכבדו את בניה".

יש עבודה

ממונה על קשרי החוץ של האיחוד, השגריר היהודי, יועץ בענייני יהדות – אנחנו מנסים למצוא את ההגדרה המתאימה, ובינתיים גם מעלים תהייה: כמה עבודה יש סביב הנושא הזה? מדי בוקר, בכל אחד מימות השבוע, מה יש לפעול כל־כך הרבה בעניין?

"יש כל יום עבודה, ובשביל כמה וכמה אנשים", מחייך הרב מטוסוב. "ולפעמים עיקר ההשקעה היא דווקא באנשים שנראים לכאורה רק בורג קטן במערכת. יום אחד הם יתקדמו, ואז גם נראה את הפירות. אסור לפספס אף אחד".

לבקשתנו, הוא מפרט חלק מהלו"ז המרכיב את יומו: מעקב אחרי הפגישות של הדיפלומטים השונים, קבלת ידיעות בנושא גורמים המגיעים לבריסל, סיפוק מידע יהודי לאנשי האיחוד והמבקרים בו, סיוע וייעוץ לשלוחים ברחבי אירופה בנושאים פוליטיים וקשרים עם הממשל בארצם, שמירה על קשר עם אנשי מפתח, מסירת רקע על קהילה יהודית לדיפלומטים שעומדים לבקר במדינה מסוימת, הגשת עזרה בנושאים פוליטיים. "ויש גם דברים שהשתיקה יפה להם, אף־על־פי שהכתבה מתפרסמת בעברית", הוא מוסיף בחיוך רב־משמעות.

באילו דרכים אתה עוזר?

אהמ... ר' לוי מהרהר לרגע, ומסביר, "אני מנסה להיזכר במקרים שמותר לספר". לבסוף, הוא נותן את הכלל שלו:

"אני לא מתערב בפוליטיקה, אך כיוון שיש לי קשרים עם כל המפלגות ואנשי המדינות השונות, אפשר לבנות בעזרתם גשרים. זה עסק מאוד עדין, צריך להיות זהיר ביותר, לדעת עם מי לדבר, עם מי לא, מה להגיד... די מסובך, למען האמת".

ואיך אתה מחליט מה לעשות בכל מקרה בו מבקשים את התערבותך?

"אני מתייעץ. ישנם מספר רבנים עמם אני עומד בקשר, כמו הרב יעקב בידרמן מווינה והרב שוחט מלונדון, לצד מספר מומחים בנושאים מסויימים. במקרים של התלבטות אני פונה אליהם, ויחדיו אנו מחליטים מה ואיך".

אילו בעיות יהודיות נפוצות באירופה, כאלה שמצריכות התערבות בתוך הממשל?
"בעיקר אנטישמיות. כללית מול קהילות יהודיות ובתי־כנסת, וכן התפרעויות או פגיעה באנשים, וכמובן נושא חילולי הקברים.

"לפעמים גם צצות פתאום סוגיות חדשות, כמו למשל כשבשוודיה מת ילד מוסלמי לאחר שמלו אותו, ובעקבות המקרה ביקשו חברי כנסת

האוצר של ארה"ב, היהודי סטיוארט אייזנשטט, שהיה בשנת האבל על אמו וחיפש מניין לאמירת קדיש. השליח בווינגנטון, הרב לוי שם־טוב, ידידו משכבר הימים, צלצל לר' לוי, וזה הזמין את אייזנשטט לתפילת מנחה בבית־הכנסת שבבנייני האיחוד האירופאי. ויש עוד סיפור מהרב שם־טוב, נזכר מטוסוב, כשהוא קישר בינו לבין שר־החוץ של בוסניה־הרצגובינה, היהודי סוון אלקלעי, כשעוד היה שגריר בבריסל, ור' לוי היה מבקר במשרדו ומניח לו תפילין. "עד היום, כשהוא מגיע לביקור, אני קופץ אליו עם זוג התפילין", הוא אומר.

ממפלגת הירוקים במדינה להוציא את ברית המילה אל מחוץ לחוק. היה צורך להביא מחקרים שמוכיחים כי קיום ברית מותר ואף רצוי מבחינה רפואית, ולהפעיל לחץ פוליטי על הממשל שלא יקבל את הצעת החוק. הרבה עבודה".

"ב"ה, לבסוף ירדה ההצעה מסדר היום".
אגב חברי־כנסת, הוא נזכר, גם פוליטיקאים מהארץ מגיעים לא־פעם לבריסל. בחנוכה שעבר ביקרו בעיר חברי הכנסת צחי הנגבי ולימור לבנת, מלווים בפרופסור עוזי ארד, ור' לוי אירגן עבורם מסיבת חג. בפעם אחרת הגיע סגן שר